

Instytut Turystyki

dla

Polska Organizacja Turystyczna

**Wskaźnik Użyteczności Turystyki Zagranicznej
WUTZ 2009**

Warszawa listopad 2009 r.

POTENCJAŁ TURYSTYCZNY POLSKI DLA WYBRANYCH RYNKÓW

Jednym z istotnych elementów charakterystyki rynków zagranicznych jest ocena miejsca i potencjału rynku turystycznego dla turystyki przyjazdowej do Polski. Brak jednolitych danych statystycznych umożliwiających określenie miejsca Polski w wyjazdach turystycznych mieszkańców większości krajów spowodował konieczność opracowania zagregowanego wskaźnika. Koncepcja takiego wskaźnika obrazującego potencjał Polski dla danego rynku opracowana została w Instytucie Turystyki.

Założenia metodologiczne (z 2007 roku)

Międzynarodowy ruch turystyczny, z uwagi na swój wieloaspektowy charakter, mierzony jest szeregiem wskaźników, które pozwalają na budowę rankingów rynków narodowych ze względu na pewne, wybrane cechy. To wielowymiarowe ujęcie utrudnia jednak zorientowanie się w istocie zjawiska oraz w określeniu znaczenia i użyteczności poszczególnych rynków narodowych dla kraju recepcyjnego. Bardzo zróżnicowane wartości wskaźników cząstkowych dla tych samych rynków emisyjnych powodują niejednoznaczność oceny użyteczności, a co za tym idzie, stanowią barierę w określaniu generalnej strategii postępowania wobec rynków emisyjnych. Stąd propozycja, by wskaźniki cząstkowe (w dużym stopniu naturalne, w niektórych zaś przypadkach już częściowo przetworzone) posłużyły do budowy wskaźnika syntetycznego, ujmującego jednocześnie wybrane cechy określane przez wskaźniki cząstkowe. Wskaźnik taki możemy nazwać *Wskaźnikiem Użyteczności Turystyki Zagranicznej* (zwany dalej **WUTZ**).

Aby wskaźnik mógł pełnić swoją rolę, tj. pozwalał na oznaczenie rangi i użyteczności rynków emisyjnych dla rynku recepcyjnego, niezbędne są dwa punkty odniesienia:

- pozycja rynków emisyjnych na danym rynku recepcyjnym (w tym przypadku: polskim),
- samoistna pozycja rynków emisyjnych w turystyce, jako zjawisku społeczno-gospodarczym.

Drugi z wyżej wymienionych punktów mówi nam o pozycji danego kraju w turystyce światowej, pierwszy – o znaczeniu dla Polski (lub innego kraju recepcyjnego).

Przyjęcie dwóch punktów odniesienia, prócz uwzględnienia oczywiście szerszego kontekstu niż gdyby były to tylko wskaźniki dla Polski (lub innego kraju recepcyjnego), ma także ten walor, że pozwala na porównania wewnętrzne rankingów obu grup wskaźników i określenie różnic w pozycjach poszczególnych rynków emisyjnych (lub grup rynków).

Z uwagi na naturalne lub częściowo przetworzone wartości wskaźników cząstkowych warunkiem koniecznym jest ich jednorodność. Służyć temu ma proces standaryzacji.

1. Wybór wskaźników

Jak zaznaczono wyżej, wybór wskaźników dokonany został w dwóch grupach zjawisk/cech: mierzonych dla Polski i dla poszczególnych rynków jako całości. Ponieważ polski punkt odniesienia ma kluczowe znaczenie, gdyż mówimy o użyteczności turystycznej dla Polski, w tej części liczba wskaźników jest nieco większa niż dla rynków emisyjnych jako całości.

Wskaźniki cząstkowe zastosowane w konstrukcji Wskaźnika Użyteczności Turystyki Zagranicznej WUTZ:

Aktywność na rynku polskim

1. Przychody ogółem dla Polski z ruchu przyjazdowego z danego kraju (w mln USD) w danym roku – **ranking bazowy**.
2. Przychody na 1 turystę (w USD).
3. Liczba przyjeżdżających turystów do Polski (w tys.).
4. Liczba korzystających z bazy hotelowej (w tys.).
5. Wskaźnik aktywności wyjazdów turystów do Polski w stosunku do liczby ludności (w %).

Aktywność turystyczna ogółem

6. Wielkość wydatków na turystykę zagraniczną ogółem (w mld USD).
7. Wzrost wielkości wydatków na turystykę zagraniczną ogółem w ostatnich 5 latach (w mld USD).
8. Wielkość wydatków na 1 mieszkańca (w USD).

Uwaga: w budowie WUTZ pominięto liczbę wyjeżdżających z poszczególnych krajów, ze względu na niejednoznaczność i nieporównywalność tej kategorii w statystykach różnych krajów, a także z powodu istotnie mniejszej przydatności tego wskaźnika niż wskaźników uwzględnionych.

Przyjęto, że podstawowe znaczenie dla oceny użyteczności ma aspekt finansowy, tj. wielkości wydatków i przychodów. W różnym ujęciu to zagadnienie ilustrowane jest przez 6 z 8 wskaźników (np. liczbę korzystających z bazy hotelowej także należy postrzegać przez pryzmat wielkości wydatków/przychodów, tj. korzyści płynących dla gospodarki z poszczególnych rynków emisyjnych). Wskaźniki liczby przyjeżdżających turystów do Polski i wyjazdów do Polski w stosunku do liczby mieszkańców mają charakter socjologiczny, tj. odnoszący się do skali zjawiska społecznego, jakim są wyjazdy turystyczne w danej zbiorowości.

W ramach przyjętej grupy wskaźników założono, że grupę wybranych krajów stanowić będą te, które szacowane są jako największy udziałowcy polskiego rynku zagranicznej turystyki przyjazdowej pod względem wolumenu przychodów. Założenie to stanowi konsekwencję uznania nadrzędności aspektu finansowego. Jednocześnie oznacza, że nawet jeśli jakiś rynek emisyjny ma wyższą pozycję w rankingu na podstawie któregośkolwiek z wybranych wskaźników, ale nie mieści się w grupie krajów o największych wydatkach w Polsce, nie jest uwzględniany w zestawieniu.

Przykład: jeśli wydatki na wyjazdy zagraniczne obywateli Luksemburga w przeliczeniu na 1 mieszkańca byłyby najwyższe na świecie, ale kraj ten odgrywa marginalną rolę w wielkości wpływów na naszym rynku (lokuje się na odległym miejscu) Luksemburg nie jest brany pod uwagę w ogóle.

Przyjęto zróżnicowane źródła danych dla poszczególnych wskaźników cząstkowych:

□ **dla liczby turystów z krajów sąsiadujących z Polską** – dane **Instytutu Turystyki** uzyskane na podstawie badań, **dla pozostałych krajów** dane **Strazy Granicznej/GUS** o liczbie przekroczeń granicy (przy założeniu, że osoby

przekraczające granicę z tych krajów wyczerpują cechy turysty zgodnie z definicją UNWTO i statystyką polską);

- dla wielkości wydatków w Polsce (przychodów Polski) ogółem – dane Instytutu Turystyki na podstawie badań; wydatki na 1 turystę (przychody na 1 turystę) stanowią pochodną liczby turystów i wydatków ogółem;

- dla liczby korzystających cudzoziemców z bazy hotelowej – dane GUS (publikowane i niepublikowane);

- dla przetworzonego wskaźnika aktywności turystycznych wyjazdów do Polski w stosunku do liczby ludności – dane GUS i Instytutu Turystyki o liczbie turystów, dane World's Bank o liczbie ludności w 2005 r.;

- dla wielkości wydatków na turystykę wyjazdową z poszczególnych rynków emisyjnych oraz dynamiki wydatków w wybranych latach – dane UNWTO;

- dla przetworzonego wskaźnika wydatków na turystykę wyjazdową z poszczególnych rynków narodowych w stosunku do liczby ludności – dane UNWTO o wydatkach, dane World's Bank o liczbie ludności w 2005 r.

2. Procedura

W fazie pierwszej dokonano ustalenia 40 krajów (rynków emisyjnych), których turyści i odwiedzający 1-dniowi wydają w Polsce najwięcej (o największych wpływach dla Polski z przyjazdów cudzoziemców).

W fazie drugiej poszczególnym krajom przypisano wartości (naturalne i częściowo przetworzone) wszystkich wskaźników. Wartości poszczególnych wskaźników przyjęto w wielkościach naturalnych (liczba turystów, wielkość wydatków, różnica w wielkości wydatków) i częściowo przetworzonej (zrelatywizowanej do liczby turystów, liczby ludności).

W fazie trzeciej tak uzyskane wielkości poddano procesowi standaryzacji, zgodnej z wzorem:

$Y = \frac{X_n - X_{\min}}{X_{\max} - X_{\min}}$, gdzie Y – wartość cechy wystandaryzowana, X – wartość cechy pierwotna¹.

W fazie czwartej wartości zestandaryzowane poszczególnych wskaźników zostały dodane w dwóch grupach (tak, jak pogrupowano wskaźniki). Kolejnym etapem procedury było dodanie zestandaryzowanych wartości dla obu grup wskaźników, co pozwoliło na uzyskanie ostatecznych wartości wskaźnika syntetycznego i stworzenie rankingu dla wszystkich wybranych krajów.

W fazie ostatniej dokonano porównania pomiędzy pozycjami i wartościami uzyskiwanymi przez poszczególne kraje w grupie wskaźników dla aktywności na rynku polskim i ogólnej aktywności turystycznej danego kraju.

3. Interpretacja wyników i zastosowanie

Uzyskane rezultaty pozwalają na:

- zorientowanie się w rzeczywistym znaczeniu turystyki w poszczególnych krajach oraz dla rynku polskiego, w wielkościach kwantyfikowalnych i porównywalnych;

---

¹ Por. np. H. Ponikowski, *Mierniki konkurencyjności województw*, Człowiek i środowisko, 25(1)2001, Warszawa 2001, s. 47.

- wyselekcjonowanie grupy krajów o szczególnym znaczeniu (z puli większej ich liczby) przy jednoczesnym wskazaniu na rynki mniej istotne;
- określenie „statystycznej odległości” pomiędzy rynkami, a nie tylko pozycji rankingowej;
- określenie różnic w znaczeniu poszczególnych rynków dla turystyki polskiej i światowej; odnosi się to także do grup rynków; w efekcie umożliwia wskazanie obszarów szczególnie „niedowartościowanych” na rynku polskim w stosunku do pozycji na rynku światowym;
- wsparcie w przygotowywaniu i wdrażaniu kierunkowych strategii ekspansji marketingowej na poszczególnych rynkach;
- dokonywanie analiz porównawczych w układzie szeregu czasowego; dotyczyć to może okresów minionych (lata przed 2005 r.), jak i przyszłych. Wydaje się, że szczególnie ta kwestia może mieć istotne znaczenie, jako weryfikator efektów podjętych działań strategicznych.

WSKAŹNIK UŻYTECZNOŚCI TURYSTYKI ZAGRANICZNEJ WUTZ 2009

Opracowanie na zlecenie i dla potrzeb Polskiej Organizacji Turystycznej

1. W stosunku do założeń obliczania wskaźnika WUTZ w latach ubiegłych, w uzgodnieniu z Polską Organizacją Turystyczną, nastąpiła modyfikacja w przypadku indeksacji wskaźnika cząstkowego dla Polski „Odsetek liczby turystów przyjeżdżających do Polski w stosunku do liczby mieszkańców danego kraju”. W opracowaniach dotyczących WUTZ 2006, WUTZ 2007 i WUTZ 2008 przyjmowano indeksowanie wartości standaryzowanej tego wskaźnika na poziomie 1,0. Dla WUTZ 2009 przyjęto indeks 0,5. Zmiana ta wpłynęła na wagę tego wskaźnika w kompozycji całego wskaźnika syntetycznego WUTZ i jego części dotyczącej Polski oraz na uzyskane wartości łączne dla poszczególnych krajów. Spowodowało to istotne przesunięcia w rankingach, powodując silny spadek takich krajów, jak Litwa, Łotwa, Estonia, Białoruś, a wzrost innych. Zmiana indeksu zmieniła relacje wagi obu podstawowych części WUTZ. W latach poprzednich wynosiły one jak 4,5 do 3,0 (5 wskaźników dla Polski, z czego 4 o indeksie 1,0 i jeden z indeksem 0,5 oraz 3 wskaźniki dla świata z indeksem 1,0). Nowy indeks utworzył stosunek 4,0 do 3,0, zwiększając tym samym nieco znaczenie tej części w całej wartości wskaźnika WUTZ, która tworzona jest na podstawie danych o rynkach emisyjnych. Nie zmieniło to natomiast wartości średnich uzyskiwanych w grupie wskaźników dla Polski.
2. W związku z powyższą modyfikacją dokonano także przeliczenia wartości WUTZ dla lat poprzednich, a zmiany w układzie czasowym uwzględniono w załącznikach.
3. Ani sytuacja na rynku turystycznym, ani zastosowane modyfikacje nie wpłynęły na pozycję Niemiec jako niekwestionowanego lidera i najważniejszy kraj dla polskiej turystyki przyjazdowej.
4. W przypadku rynku USA, brytyjskiego, japońskiego i holenderskiego uzyskane wartości łączne i dla rynków emisyjnych sygnalizują zjawiska kryzysowe będące odbiciem kryzysu gospodarczego. Dla Belgii i Szwecji pojawiły się symptomy stagnacyjne.
5. W odniesieniu do Europy w przypadku Norwegii, Irlandii i Rosji wartości z 2009 r. (na podstawie danych z 2008 r.) wskazują jeszcze na dynamiczny wzrost. Dotyczy to także rynków Francji i Włoch.
6. W przypadku rynków zamorskich liderem dynamiki są Chiny, gdzie prócz osiągnięcia wysokiego poziomu wydatków wyjazdowych mamy do czynienia ze skumulowaniem się wysokich wzrostów tych wydatków w poprzednim okresie. Znaczną dodatnią dynamiką wskaźnika WUTZ 2009 (w stosunku do 2008) charakteryzują się również rynki Kanady, Australii i Brazylii.
7. Podobnie jak w poprzednich latach tylko w przypadku nielicznych krajów (głównie Europy Wschodniej) średnia wartość wskaźników dla Polski jest wyższa niż wskaźników światowych. Oznacza to relatywną słabość turystyki polskiej na pozostałych rynkach. Wyjątkiem są tutaj choć w bardzo niewielkiej skali: Niemcy, Izrael, Japonia i Turcja.
8. W przypadku rankingu na podstawie wartości wskaźników dla rynków emisyjnych WUTZ 2009 w stosunku do WUTZ 2008 (wg wartości zmodyfikowanej) 12 krajów pozostało na tych samych pozycjach, 12 poprawiło

swoje miejsca, a 16 pogorszyło. W odniesieniu do wartości wskaźników dla Polski 5 krajów nie zmieniło miejsc, 14 krajów przesunęło się w górę, a 21 w dół. W tym ostatnim przypadku (tj. wskaźników dla Polski) największa dodatnia dynamika dotyczyła pozycji Australii, Chin i Brazylii.

9. Szczegółowe dane opracowane są w 11 załącznikach, które dotyczą:
- załącznik 1 – wielkości i wielkości standaryzowanych wskaźników cząstkowych WUTZ 2009 dla Polski;
  - załącznik 2 – wielkości i wielkości standaryzowanych wskaźników cząstkowych WUTZ 2009 dla świata (rynków emisyjnych);
  - załącznik 3 – porównania pozycji poszczególnych krajów w rankingu wskaźników WUTZ 2009 dla Polski i dla świata;
  - załącznik 4 – porównania średniej wartości standaryzowanej wskaźników cząstkowych WUTZ 2009 dla Polski i dla świata;
  - załącznik 5 – łącznej wartości wszystkich wskaźników cząstkowych WUTZ 2009 (wykresy);
  - załącznik 6 – zmian wartości WUTZ 2009 do 2008 i 2009 do 2006 dla pierwszej dziesiątki krajów o najwyższej wartości WUTZ w 2009 r. (wykres);
  - załącznik 7 – kraje o największych zmianach wartości WUTZ ogółem (dla 8 wskaźników); porównanie WUTZ 2009 do WUTZ 2006 i WUTZ 2009 do WUTZ 2008 (wykresy);
  - załącznik 8 – kraje o największych zmianach wartości WUTZ dla Polski (dla 5 wskaźników); porównanie cząstkowego WUTZ 2009 do WUTZ 2006 i WUTZ 2009 do WUTZ 2008 (wykresy);
  - załącznik 9 – kraje o największych zmianach wartości WUTZ dla świata (dla 3 wskaźników); porównanie cząstkowego WUTZ 2009 do WUTZ 2006 i WUTZ 2009 do WUTZ 2008 (wykresy);
  - załącznik 10 – wybrane kraje i porównanie wartości WUTZ w kolejnych latach 2006-2009 (wykresy);
  - załącznik 11 – zmodyfikowane wartości WUTZ dla Polski (5 wskaźników) oraz łączna wartość WUTZ 2006, WUTZ 2007 i WUTZ 2008.

Opr. Tomasz Dziedzic,

30 listopad 2009.

Załącznik 1.

WSKAŹNIK UŻYTECZNOŚCI TURYSTYKI ZAGRANICZNEJ WUTZ 2009
Wskaźniki cząstkowe dla Polski DANE ZA 2008 R.

Lp.	Kraj	Wielkość wydatków w Polsce		Wielkość wydatków w Polsce na 1 turystę ²		Liczba turystów odwiedzających Polskę		Korzystający z polskich hoteli		Turyści w Polsce jako % mieszkańców		Łącznie wartości standaryzowane
		w mln USD	wartość stand.	w USD	wartość stand.	w tys.	wartość stand.	w tys.	wartość stand.	w %	wartość stand.	
1	Niemcy	6028,8	1,0000	449	0,1149	4780	1,0000	828,85	1,0000	5,8	0,1421	3,2570
2	W. Brytania	350,4	0,0572	688	0,2074	495	0,0998	359,5	0,4327	0,8	0,0196	0,8167
3	Litwa	227,8	0,0368	159	0,0029	695	0,1418	78,9	0,0936	20,4	0,5000	0,7751
4	Ukraina	1182,8	0,1954	365	0,0825	1550	0,3214	76,1	0,0902	3,3	0,0809	0,7704
5	Białoruś	640,5	0,1053	376	0,0870	870	0,1786	48,0	0,0562	9,0	0,2206	0,6477
6	USA	260,6	0,0422	1006	0,3303	255	0,0494	143,8	0,1720	0,1	0,0024	0,5963
7	Japonia	57,8	0,0086	1444	0,5000	40	0,0042	35,2	0,0407	0,03	0,0007	0,5542
8	Włochy	188,3	0,0302	715	0,2178	260	0,0504	165,7	0,1985	0,4	0,0098	0,5067
9	Łotwa	69,0	0,0104	152	0,0000	340	0,0672	43,95	0,0513	14,8	0,3627	0,4916
10	Francja	150,9	0,0240	694	0,2098	215	0,0410	154,8	0,1853	0,3	0,0073	0,4674
11	Norwegia	100,6	0,0157	717	0,2188	135	0,0242	91,3	0,1085	2,8	0,0686	0,4358
12	Australia	50,3	0,0073	1118	0,3736	45	0,0053	13,9	0,0150	0,2	0,0049	0,4061
13	Rosja	235,2	0,0380	356	0,0790	410	0,0819	155,05	0,1856	0,3	0,0073	0,3918
14	Chiny	22,0	0,0026	1101	0,3674	20	0,0000	18,4	0,0204	0,0015	0,0000	0,3904
15	Szwecja	112,6	0,0177	616	0,1797	170	0,0315	97,3	0,1158	1,8	0,0441	0,3888
16	Estonia	44,9	0,0064	278	0,0489	145	0,0263	29,2	0,0335	10,4	0,2549	0,3700
17	Dania	71,1	0,0108	657	0,1955	105	0,0179	78,2	0,0927	1,9	0,0465	0,3634
18	Austria	142,6	0,0226	508	0,1378	270	0,0525	48,4	0,0567	3,3	0,0809	0,3505
19	Irlandia	56,1	0,0083	737	0,2264	75	0,0116	44,1	0,0515	1,7	0,0416	0,3394
20	Holandia	134,2	0,0213	413	0,1011	314	0,0620	86,85	0,1032	1,9	0,0465	0,3341

² Dla wskaźnika wydatków w Polsce na 1 turystę za względu na jego specyficzny rozkład i wartości przyjęto połowę wielkości wartości wystandaryzowanej, tym samym obniżając jego znaczenie w ukształtowaniu się końcowej wartości WUTZ. Analogicznie połowę wartości wystandaryzowanej (max. 0,5) przyjęto dla wskaźnika „Turyści z Polsce jako odsetek mieszkańców”.

Lp.	Kraj	Wielkość wydatków w Polsce		Wielkość wydatków w Polsce na 1 turystę ²		Liczba turystów odwiedzających Polskę		Korzystający z polskich hoteli		Turyści w Polsce jako % mieszkańców		Łącznie wartości standaryzowane
		w mln USD	wartość stand.	w USD	wartość stand.	w tys.	wartość stand.	w tys.	wartość stand.	w %	wartość stand.	
21	Kanada	61,5	0,0092	867	0,2767	70	0,0105	18,6	0,0207	0,2	0,0049	0,3220
22	Hiszpania	57,8	0,0086	534	0,1481	105	0,0179	100,2	0,1193	0,2	0,0049	0,2988
23	Izrael	33,2	0,0045	512	0,1392	65	0,0095	100,6	0,1198	0,9	0,0220	0,2950
24	Finlandia	47,4	0,0068	665	0,1986	70	0,0105	37,8	0,0439	1,3	0,0318	0,2916
25	Belgia	58,6	0,0087	595	0,1715	95	0,0158	48,6	0,0569	0,9	0,0220	0,2749
26	Czechy	527,8	0,0866	219	0,0262	180	0,0336	61,6	0,0726	1,7	0,0416	0,2606
27	Szwajcaria	41,6	0,0059	627	0,1837	65	0,0095	30,6	0,0352	0,9	0,0220	0,2563
28	Portugalia	40,3	0,0057	614	0,1788	65	0,0095	13,1	0,0140	0,6	0,0147	0,2227
29	Węgry	72,7	0,0110	301	0,0578	225	0,0431	37,5	0,0435	2,3	0,0563	0,2117
30	Korea	30,8	0,0041	513	0,1396	60	0,0084	24,9	0,0283	0,1	0,0024	0,1828
31	Brazylia	11,6	0,0009	582	0,1664	20	0,0000	7,6	0,0074	0,0104	0,0002	0,1749
32	Turcja	30,8	0,0041	513	0,1396	55	0,0074	11,45	0,0120	0,1	0,0024	0,1655
33	Grecja	14,5	0,0014	485	0,1289	30	0,0021	10,85	0,0113	0,3	0,0073	0,1510
34	Słowacja	359,5	0,0587	177	0,0097	80	0,0126	24,5	0,0278	1,5	0,0367	0,1455
35	Kazachstan	10,1	0,0006	399	0,0957	25	0,0011	1,7	0,0002	0,2	0,0049	0,1025
36	Słowenia	6,2	0,0000	312	0,0619	20	0,0000	6,6	0,0062	1,0	0,0245	0,0926
37	Mołdawia	11,2	0,0008	275	0,0479	40	0,0042	1,5	0,0000	1,1	0,0269	0,0798
38	Rumunia	22,9	0,0028	206	0,0210	105	0,0179	17,1	0,0189	0,5	0,0122	0,0728
39	Chorwacja	9,3	0,0005	262	0,0429	35	0,0032	6,2	0,0057	0,8	0,0196	0,0719
40	Bułgaria	13,7	0,0012	156	0,0016	80	0,0126	6,5	0,0060	1,1	0,0269	0,0483

Źródła danych: wydatki ogółem i na 1 turystę – badania IT, korzystający z hoteli – GUS, liczba turystów – badania IT, liczba ludności w innych krajach – World's Bank, publikacja 1.07.2009.

Załącznik 2.

WSKAŹNIK UŻYTECZNOŚCI TURYSTYKI ZAGRANICZNEJ WUTZ 2009
Wskaźniki cząstkowe dla rynków emisyjnych dane za 2008 r.

Lp.	Kraj	Wydatki na wyjazdy zagran. 2008 r.		Zmiana wydatków w latach 2003-2008		Wydatki wyjeżdżających na 1 mieszk. w 2008 r.		Łącznie wartości standaryzowane
		w mld USD	wartość stand.	w mld USD	wartość stand.	w USD	wartość stand.	
1	Niemcy	91,6	1,0000	26,4	1,0000	1115	0,3311	2,3311
2	W. Brytania	69,8	0,7612	21,95	0,8302	1137	0,3377	1,9291
3	USA	79,7	0,8697	18,8	0,7099	262	0,0715	1,6511
4	Norwegia	15,9	0,1709	9,2	0,3435	3312,5	1,0000	1,5144
5	Francja	43,1	0,4688	19,7	0,7443	695	0,2033	1,4164
6	Chiny	36,2	0,3932	21,0	0,7939	27	0,0000	1,1871
7	Kanada	27,3	0,2957	14,0	0,5267	820	0,2412	1,0636
8	Irlandia	10,6	0,1128	5,9	0,2176	2382	0,7168	1,0472
9	Belgia	19,0	0,2048	6,8	0,2519	1776	0,5322	0,9889
10	Szwecja	15,2	0,1632	6,9	0,2557	1652	0,4946	0,9135
11	Holandia	21,8	0,2355	6,5	0,2405	1329	0,3963	0,8723
12	Włochy	30,8	0,3341	10,2	0,3817	515	0,1483	0,8641
13	Hiszpania	20,4	0,2202	11,3	0,4237	447	0,1279	0,7718
14	Rosja	24,9	0,2694	12,0	0,4504	176	0,0451	0,7649
15	Dania	9,6	0,1019	3,8	0,1374	1745	0,5230	0,7623
16	Australia	15,9	0,1709	8,6	0,3206	743	0,2179	0,7094
17	Szwajcaria	10,9	0,1161	4,0	0,1450	1434	0,4283	0,6894
18	Korea	17,1	0,1840	7,0	0,2595	352	0,0988	0,5423
19	Austria	11,4	0,1216	-0,4	-0,0229	1365	0,4073	0,5060
20	Brazylia	11,0	0,1172	8,75	0,3263	57	0,0091	0,4526
21	Finlandia	4,5	0,0460	2,1	0,0725	849	0,2501	0,3686
22	Japonia	27,9	0,3023	-1,1	-0,0496	218	0,0582	0,3109
23	Czechy	4,6	0,0471	2,7	0,0954	442	0,1263	0,2688
24	Portugalia	4,3	0,0438	1,9	0,0649	406	0,1152	0,2239
25	Słowenia	1,3	0,0110	0,55	0,0134	650	0,1895	0,2139
26	Węgry	4,0	0,0405	1,4	0,0458	400	0,1134	0,1997
27	Izrael	3,4	0,0340	0,85	0,0248	466	0,1335	0,1923
28	Estonia	0,8	0,0055	0,5	0,0115	593	0,1721	0,1891
29	Grecja	3,9	0,0394	1,5	0,0496	348	0,0977	0,1867
30	Słowacja	2,15	0,0203	1,55	0,0515	398	0,1129	0,1847
31	Łotwa	1,15	0,0093	0,85	0,0248	500	0,1439	0,1780
32	Ukraina	4,0	0,0405	3,2	0,1145	86	0,0180	0,1730
33	Litwa	1,5	0,0131	1,0	0,0305	448	0,1280	0,1716
34	Bułgaria*	1,8	0,0164	1,3	0,0420	237	0,0638	0,1222
35	Turcja	3,5	0,0350	1,4	0,0458	47	0,0061	0,0869
36	Chorwacja	1,1	0,0088	0,4	0,0076	250	0,0678	0,0842
37	Rumunia*	1,5	0,0131	1,1	0,0344	70	0,0129	0,0604
38	Kazachstan	1,0	0,0077	0,3	0,0038	64	0,0111	0,0226
39	Białoruś	0,7	0,0044	0,2	0,0000	72	0,0137	0,0181
40	Mołdawia	0,3	0,0000	0,2	0,0000	83	0,0171	0,0171

Źródło: tablice Tourism Statistics UNWTO, UNWTO World Tourism Barometer 7/3 2009, World's Bank 2008.

*Dane dla Rumunii i Bułgarii z lat 2002-2007.

Załącznik 3.

WSKAŹNIK UŻYTECZNOŚCI TURYSTYKI ZAGRANICZNEJ WUTZ 2009
Łączna wartość wskaźników cząstkowych dla obu grup; dane 2008

Lp.	Kraj	Łączna wartość standaryzowana dla obu grup wskaźników	Pozycja w grupie wskaźników cząstkowych		Pozycja wynikająca ze wskaźników dla Polski wobec pozycji wg wskaźników dla rynków emisyjnych	
			dla Polski	dla rynków emisyjnych	wyższa	niższa
1	Niemcy	5,5881	1	1	0	
2	W. Brytania	2,7458	2	2	0	
3	USA	2,2474	6	3		-3
4	Norwegia	1,9502	11	4		-7
5	Francja	1,8838	10	5		-5
6	Chiny	1,5775	14	6		-8
7	Irlandia	1,3866	19	8		-11
8	Kanada	1,3856	21	7		-14
9	Włochy	1,3708	8	12	4	
10	Szwecja	1,3023	15	10		-5
11	Belgia	1,2638	25	9		-16
12	Holandia	1,2064	20	11		-9
13	Rosja	1,1567	13	14	1	
14	Dania	1,1257	17	15		-2
15	Australia	1,1155	12	16	4	
16	Hiszpania	1,0706	22	13		-9
17	Litwa	0,9467	3	33	30	
18	Szwajcaria	0,9457	27	17		-10
19	Ukraina	0,9434	4	32	28	
20	Japonia	0,8651	7	22	15	
21	Austria	0,8565	18	19		-1
22	Korea	0,7251	30	18		-12
23	Łotwa	0,6696	9	31	22	
24	Białoruś	0,6658	5	39	34	
25	Finlandia	0,6602	24	21		-3
26	Brazylia	0,6275	31	20		-11
27	Estonia	0,5591	16	28	12	
28	Czechy	0,5294	26	23		-3
29	Izrael	0,4873	23	27	4	
30	Portugalia	0,4466	28	24		-4
31	Węgry	0,4114	29	26		-3
32	Grecja	0,3377	33	29		-4
33	Słowacja	0,3302	34	30		-4
34	Słowenia	0,3065	36	25		-11
35	Turcja	0,2524	32	35	3	
36	Bułgaria	0,1705	40	34		-6
37	Chorwacja	0,1561	39	36		-3
38	Rumunia	0,1332	38	37		-1
39	Kazachstan	0,1251	35	38	3	
40	Mołdawia	0,0969	37	40	3	

Źródło: jak w zał. 1 i 2.

Załącznik 4.

WSKAŹNIK UŻYTECZNOŚCI TURYSTYKI ZAGRANICZNEJ WUTZ 2009
Porównanie średniej wartości standaryzowanej wskaźników cząstkowych dla
obu grup, dane 2008

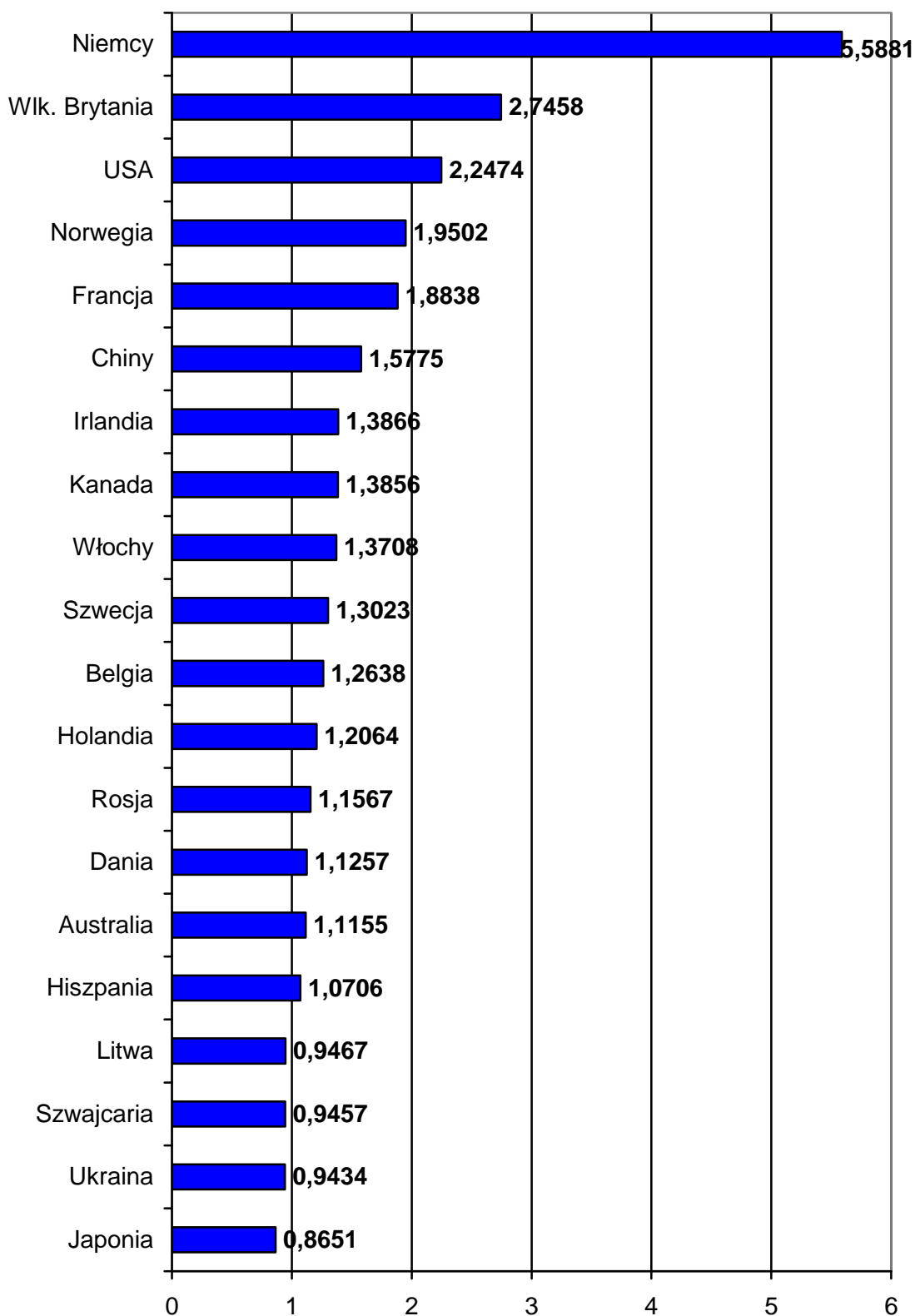
Lp.	Kraj	Średnia wartość w grupie wskaźników cząstkowych		Różnica wynikająca ze średniej dla Polski wobec średniej dla rynków emisyjnych	
		dla Polski	dla rynków emisyjnych	większa wartość dla Polski	mniejsza wartość dla Polski
1	Niemcy	0,8143	0,7770	0,0373	
2	W. Brytania	0,2042	0,6430		-0,4388
3	USA	0,1491	0,5504		-0,4013
4	Norwegia	0,1090	0,5048		-0,3958
5	Francja	0,1169	0,4721		-0,3552
6	Chiny	0,0976	0,3957		-0,2981
7	Irlandia	0,0849	0,3491		-0,2642
8	Kanada	0,0805	0,3545		-0,2740
9	Włochy	0,1267	0,2880		-0,1613
10	Szwecja	0,0972	0,3045		-0,2073
11	Belgia	0,0687	0,3296		-0,2609
12	Holandia	0,0835	0,2908		-0,2073
13	Rosja	0,0980	0,2550		-0,1570
14	Dania	0,0909	0,2541		-0,1632
15	Australia	0,1015	0,2365		-0,1350
16	Hiszpania	0,0747	0,2573		-0,1826
17	Litwa	0,1938	0,0572	0,1366	
18	Szwajcaria	0,0641	0,2298		-0,1657
19	Ukraina	0,1926	0,0577	0,1349	
20	Japonia	0,1411	0,1036	0,0375	
21	Austria	0,0876	0,1687		-0,0811
22	Korea	0,0457	0,1808		-0,1351
23	Łotwa	0,1219	0,0593	0,0636	
24	Białoruś	0,1619	0,0060	0,1559	
25	Finlandia	0,0729	0,1229		-0,0500
26	Brazylia	0,0437	0,1509		-0,1072
27	Estonia	0,0925	0,0630	0,0295	
28	Czechy	0,0652	0,0896		-0,0244
29	Izrael	0,0738	0,0641	0,0097	
30	Portugalia	0,0557	0,0746		-0,0189
31	Węgry	0,0529	0,0666		-0,0137
32	Grecja	0,0378	0,0622		-0,0244
33	Słowacja	0,0364	0,0616		-0,0252
34	Słowenia	0,0232	0,0713		-0,0481
35	Turcja	0,0414	0,0290	0,0124	
36	Bułgaria	0,0121	0,0407		-0,0286
37	Chorwacja	0,0180	0,0281		-0,0101
38	Rumunia	0,0182	0,0201		-0,0019
39	Kazachstan	0,0256	0,0075	0,0181	
40	Mołdawia	0,0200	0,0057	0,0143	

Źródło: jak w zał. 1 i 2.

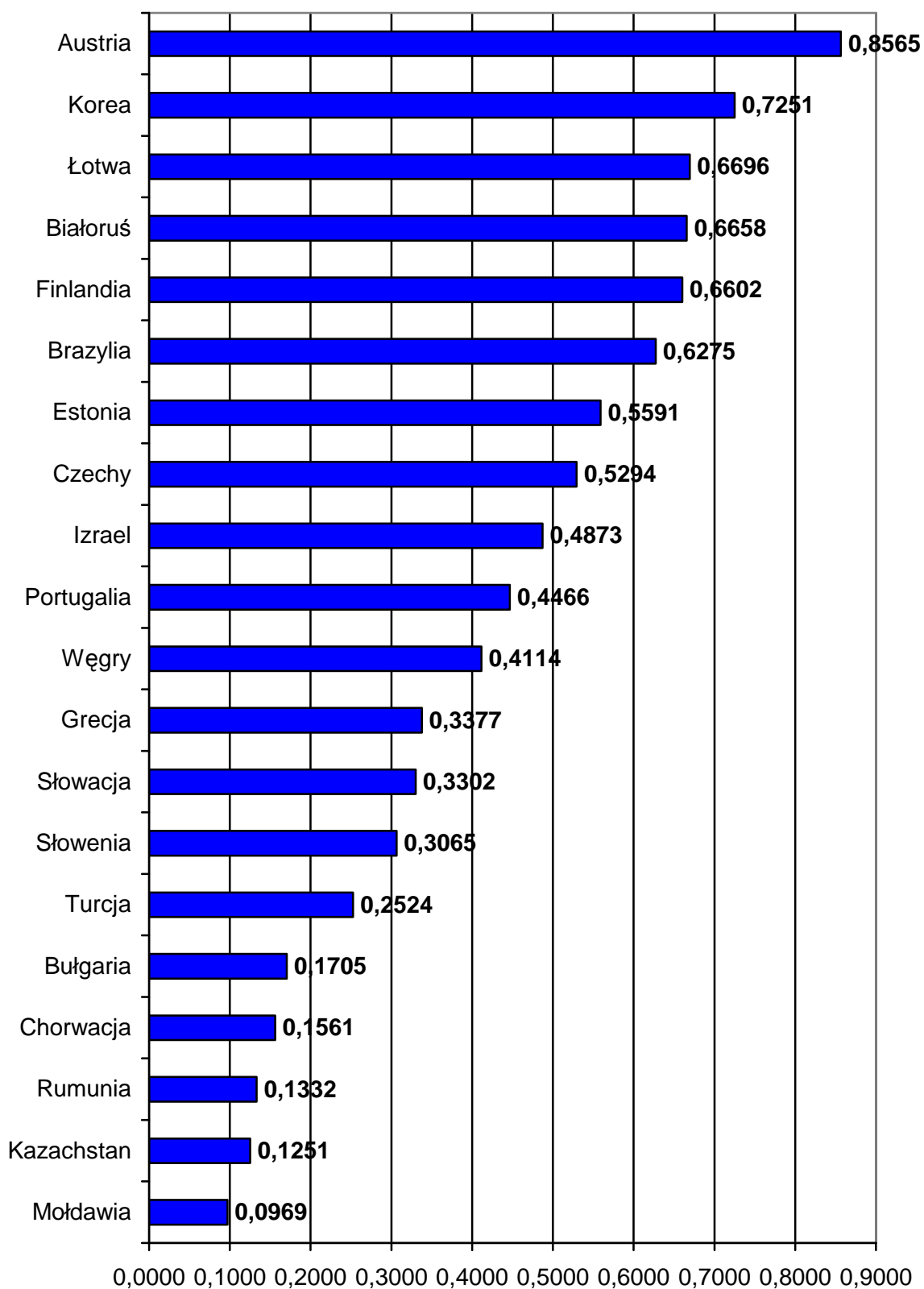
WSKAŹNIK UŻYTECZNOŚCI TURYSTYKI ZAGRANICZNEJ WUTZ 2009

Łączna wartość wskaźników cząstkowych dla obu grup, dane 2008

Układ graficzny – Pierwsza dwudziestka

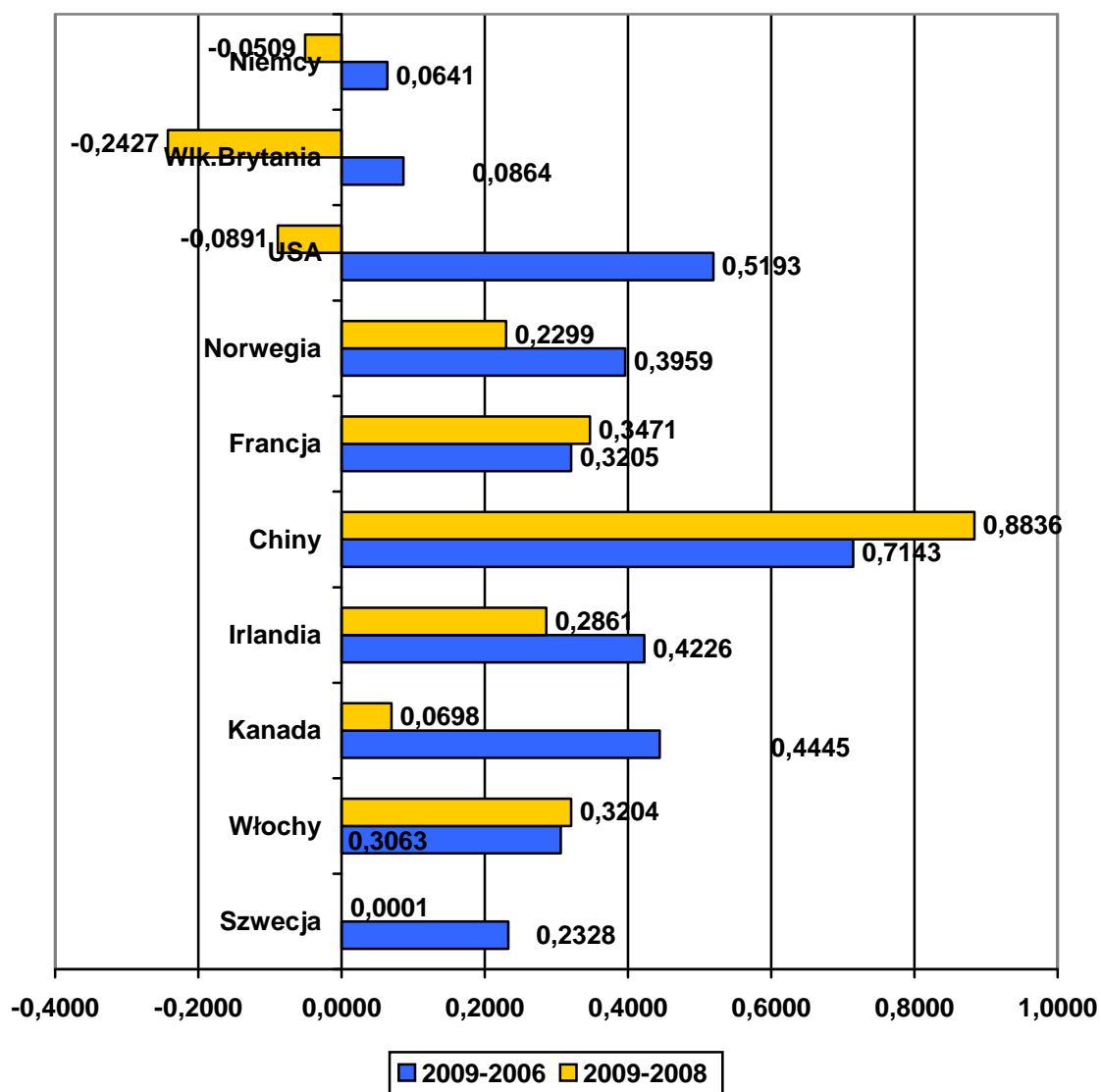

Układ graficzny – Druga dwudziestka

Źródło: jak w zał. 1 i 2..

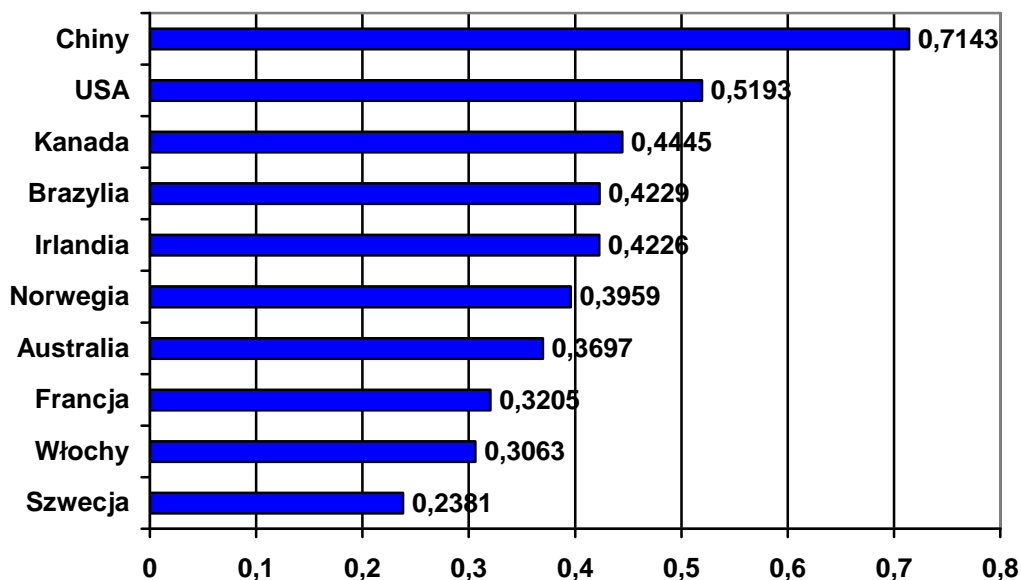
Zmiany wartości WUTZ 2009 do 2008 i 2006 dla pierwszej dziesiątki krajów o najwyższej wartości WUTZ w 2009 r.

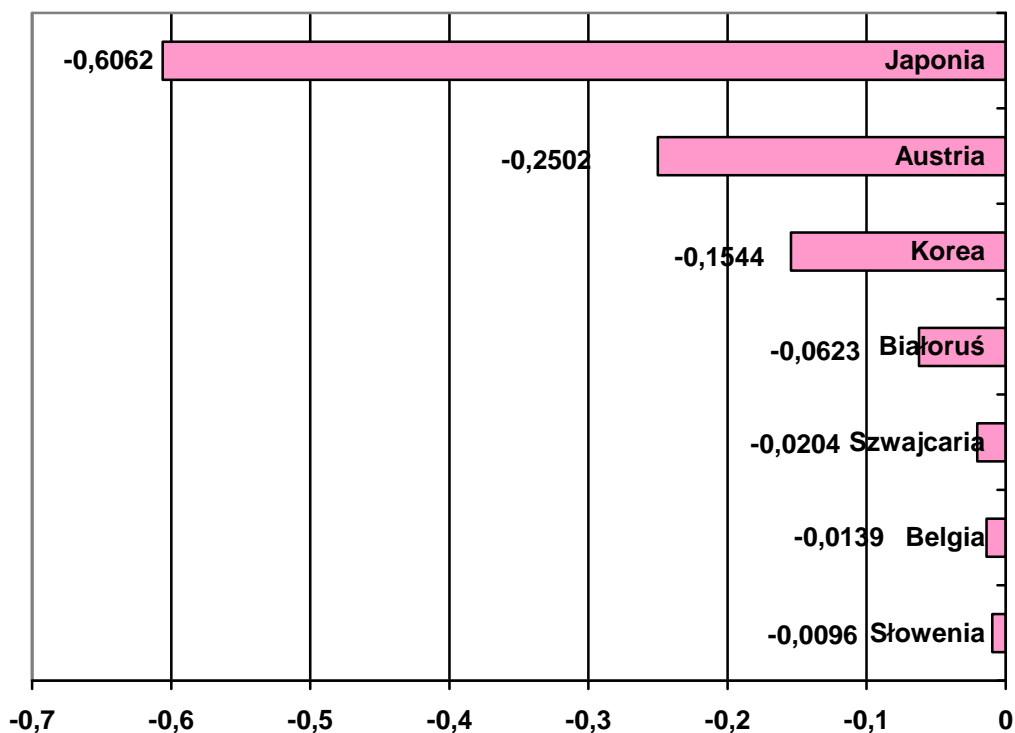
Źródło: jak w zał. 1 i 2..

Kraje o największych zmianach wartości WUTZ ogółem (dla 8 wskaźników) Porównanie 2009 do 2006

Kraje o największym wzroście wartości wskaźnika WUTZ 2009 do WUTZ 2006

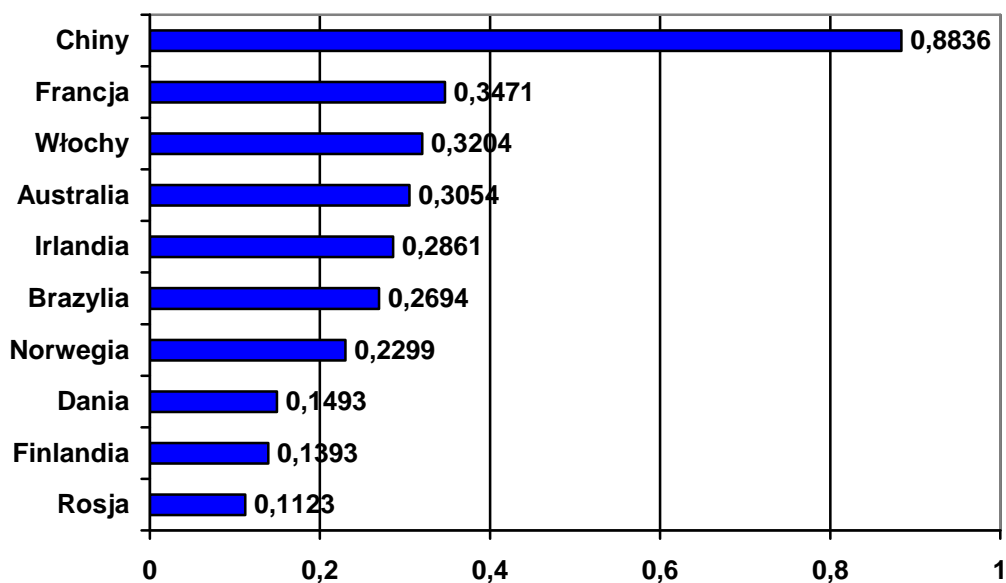
Kraje ze spadkiem wartości wskaźnika WUTZ 2009 do 2006

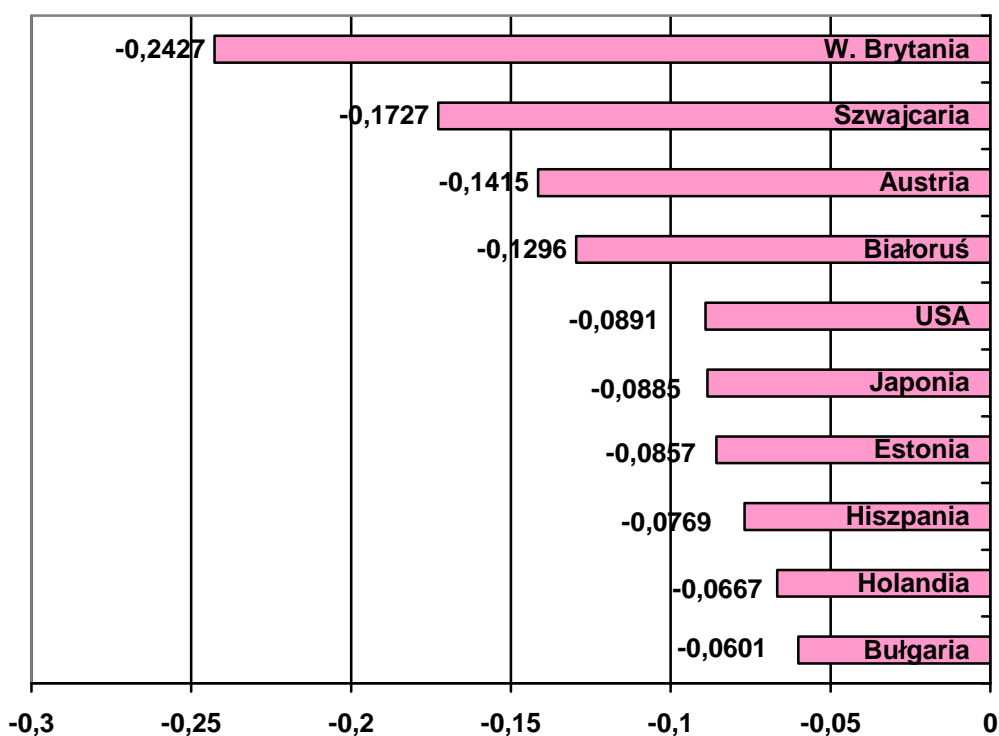

Porównanie 2009 do 2008

Kraje o największym wzroście wartości wskaźnika WUTZ 2009 do WUTZ 2008

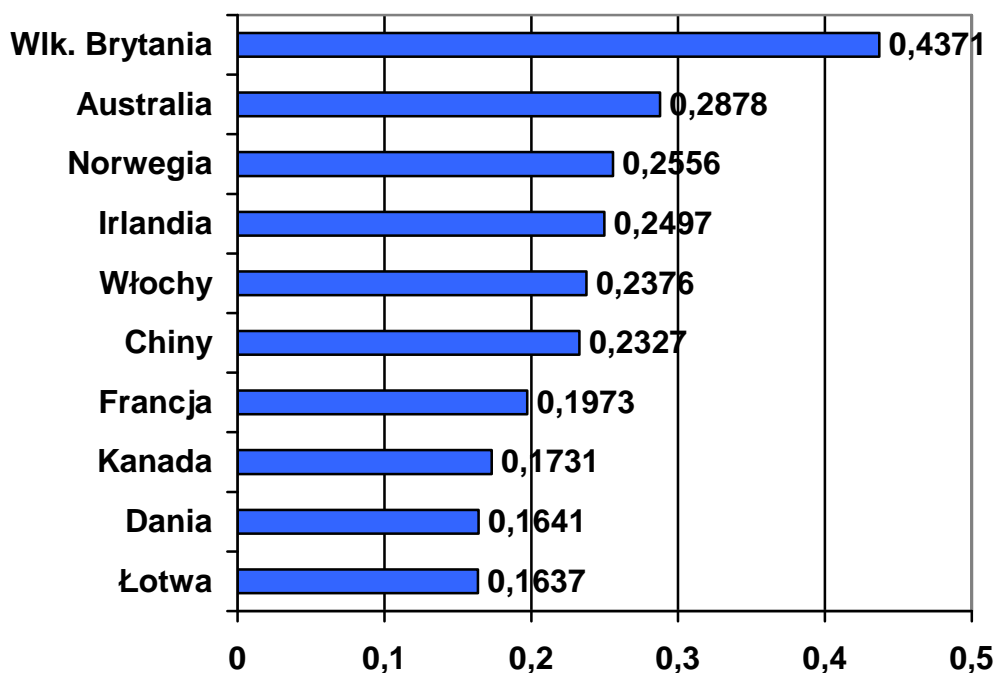
Kraje o największym spadku wartości wskaźnika WUTZ 2009 do 2008

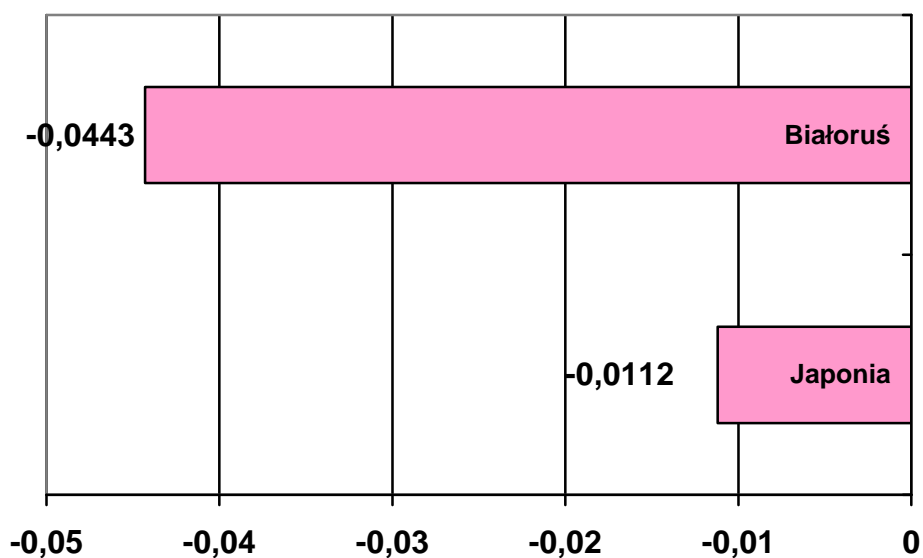
Źródło: jak w zał. 1 i 2..

Kraje o największych zmianach wartości WUTZ dla Polski (5 wskaźników) Porównanie 2009 do 2006

Kraje o największym wzroście wartości wskaźnika WUTZ 2009 Polska do 2006

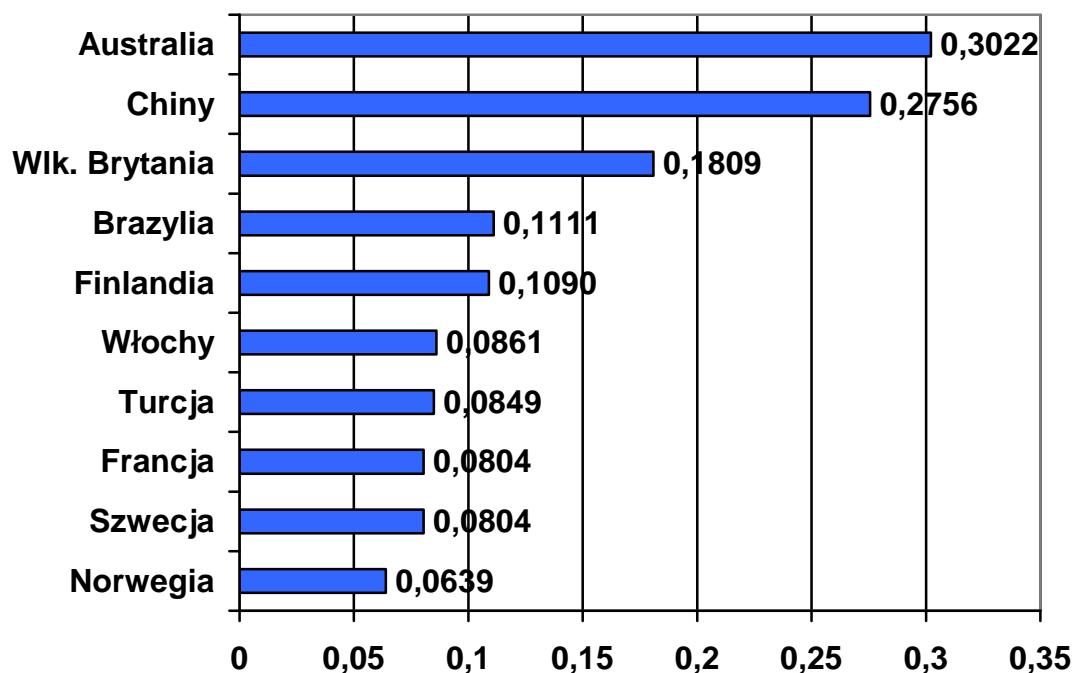

Kraje ze spadkiem wartości wskaźnika WUTZ 2009 Polska do 2006

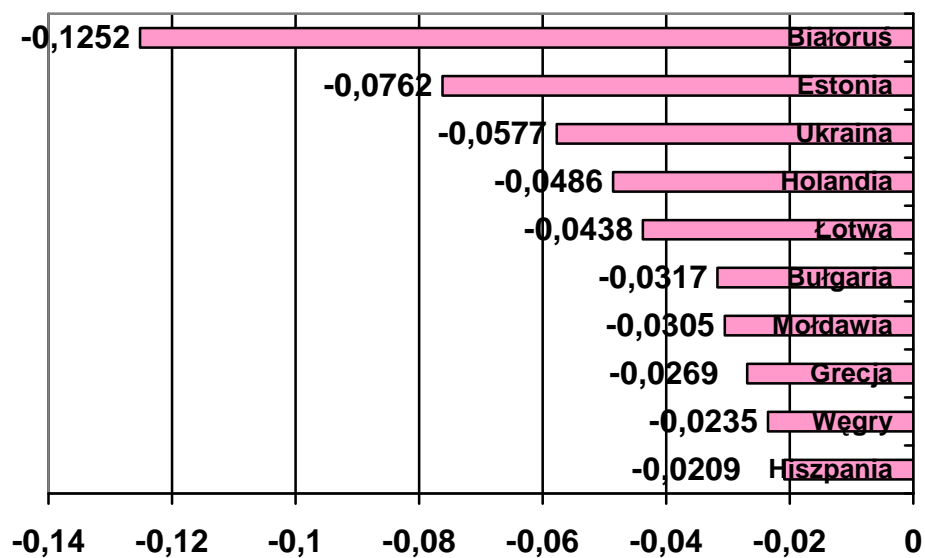

Porównanie 2009 do 2008

Kraje o największym wzroście wartości wskaźnika WUTZ 2009 Polska do 2008

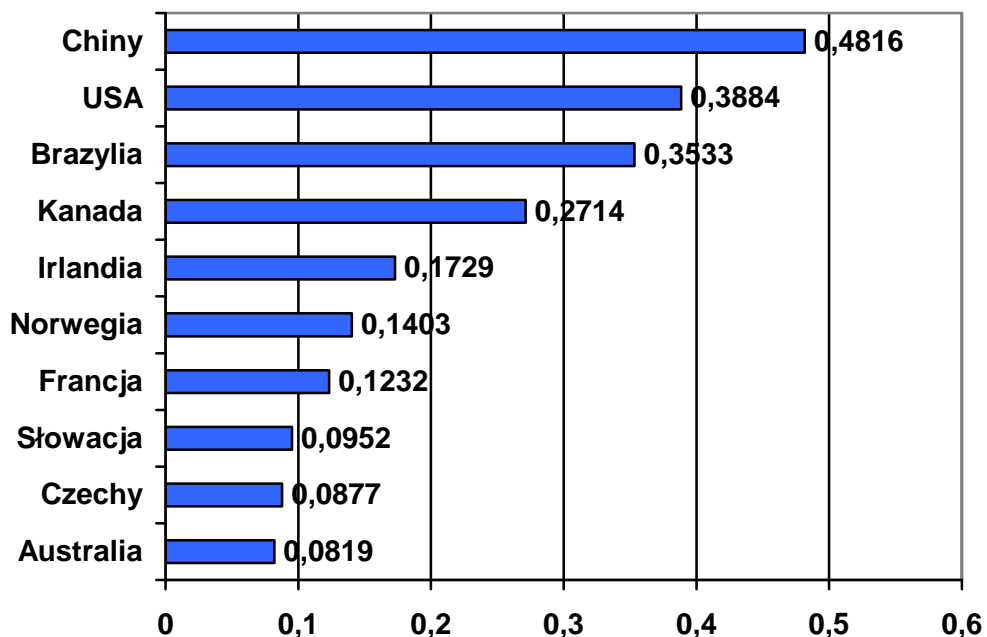
Kraje o największym spadku wartości WUTZ 2009 Polska do 2008

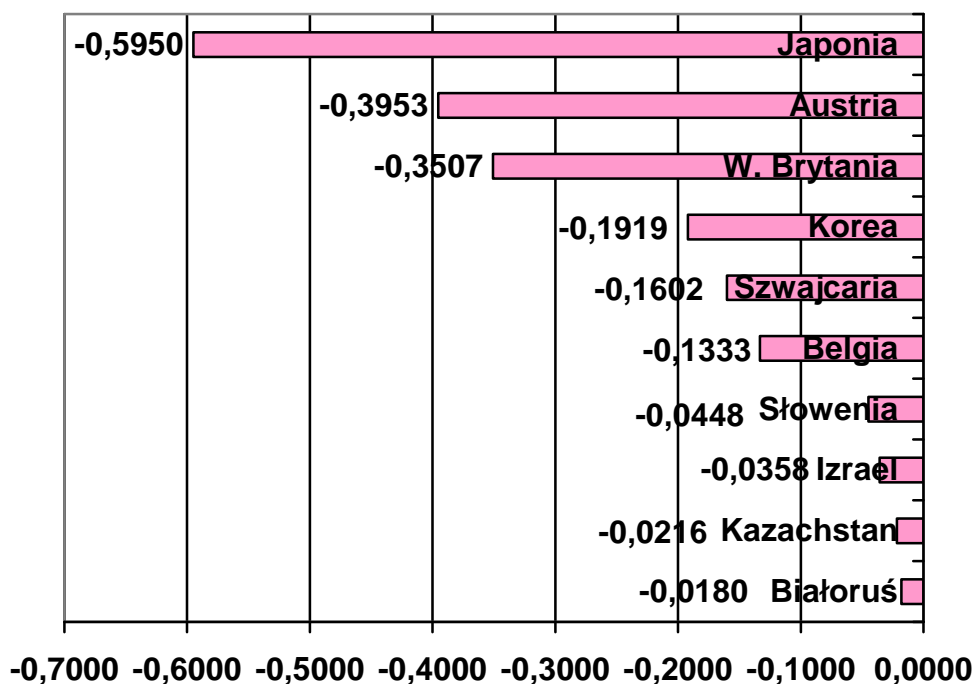
Źródło: jak w zał. 1 i 2..

Kraje o największych zmianach wartości WUTZ dla świata (3 wskaźniki) Porównanie 2009 do 2006

Kraje o największym wzroście wartości wskaźnika WUTZ 2009 do 2006 – świat

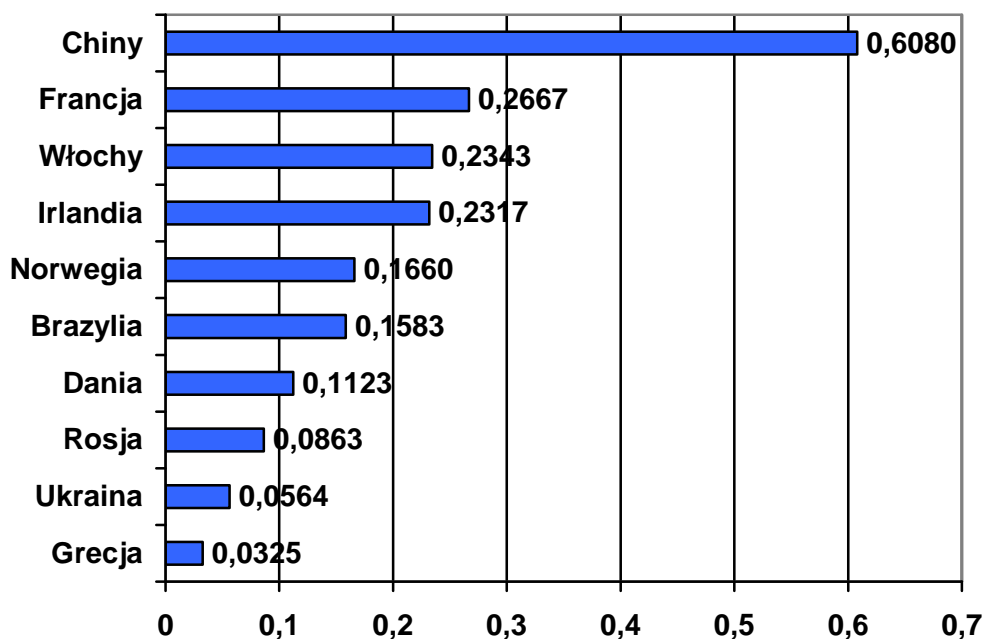

Kraje o największym spadku wartości wskaźnika WUTZ 2009 do 2006 – świat

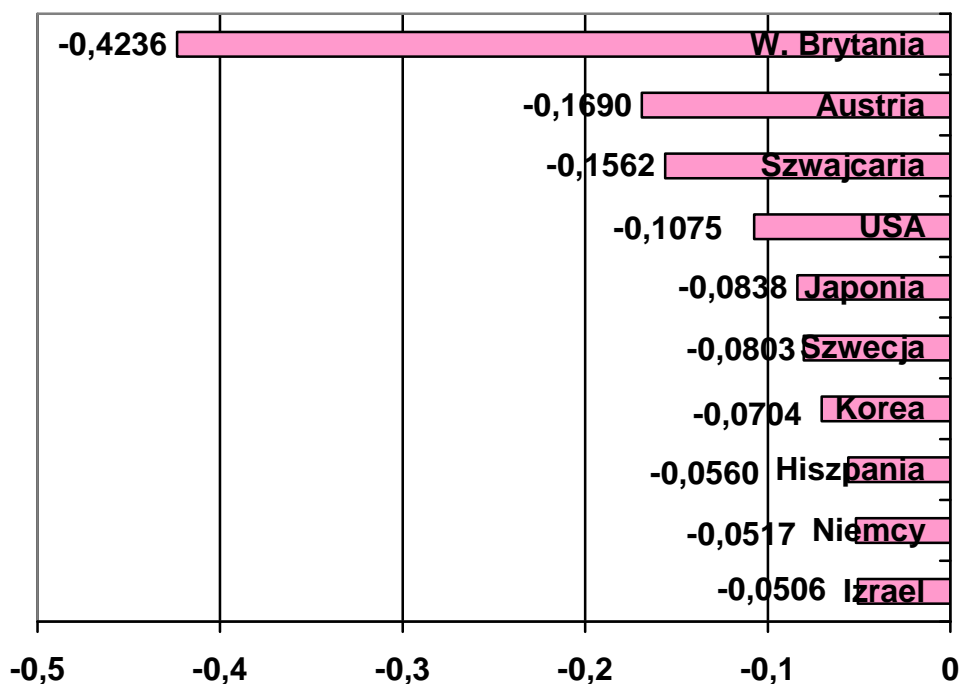

Porównanie 2009 do 2008

Kraje o największym wzroście wartości wskaźnika WUTZ 2008 do 2007 – świat

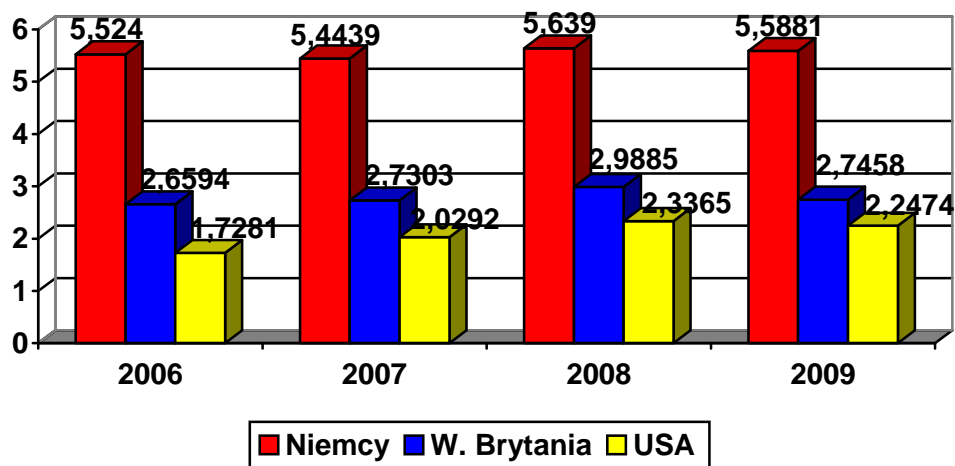
Kraje o największym spadku wartości wskaźnika WUTZ 2008 do 2007 – świat

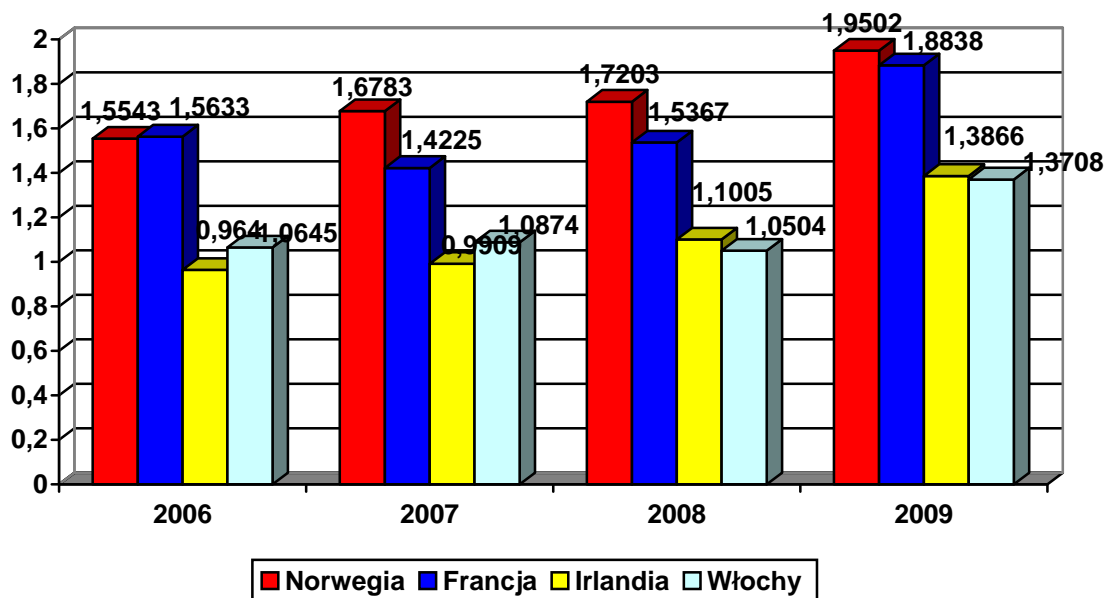
Źródło: jak w zał. 1 i 2..

Zmiana wartości WUTZ (dla 8 wskaźników) w okresie 2006-2009 Wybrane kraje

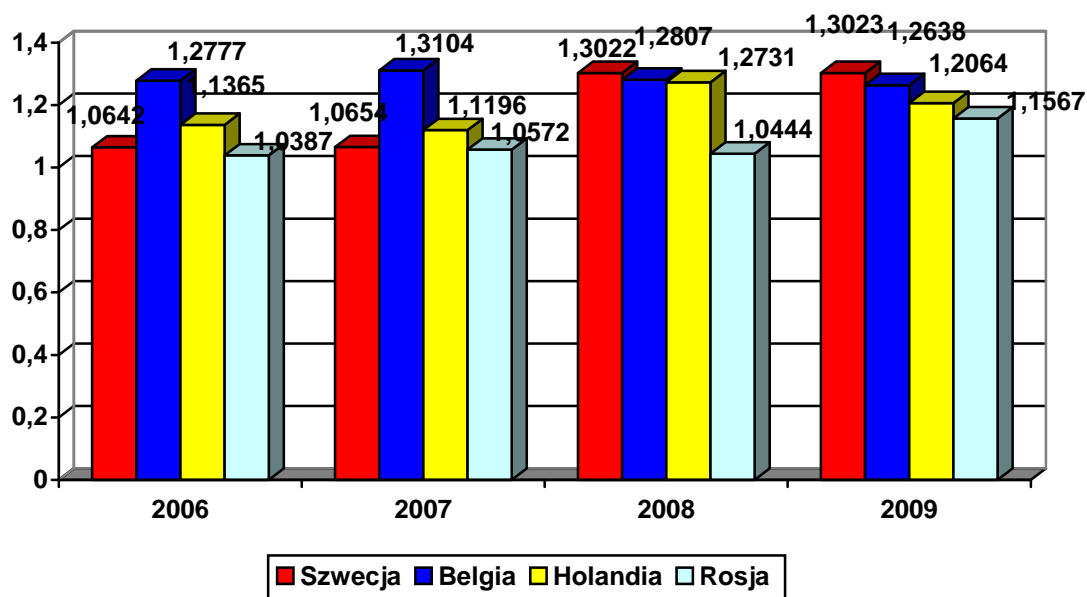
1. Zmiana wartości WUTZ (dla 8 wskaźników) w okresie 2006-2009 dla Niemiec, Wlk. Brytanii i USA

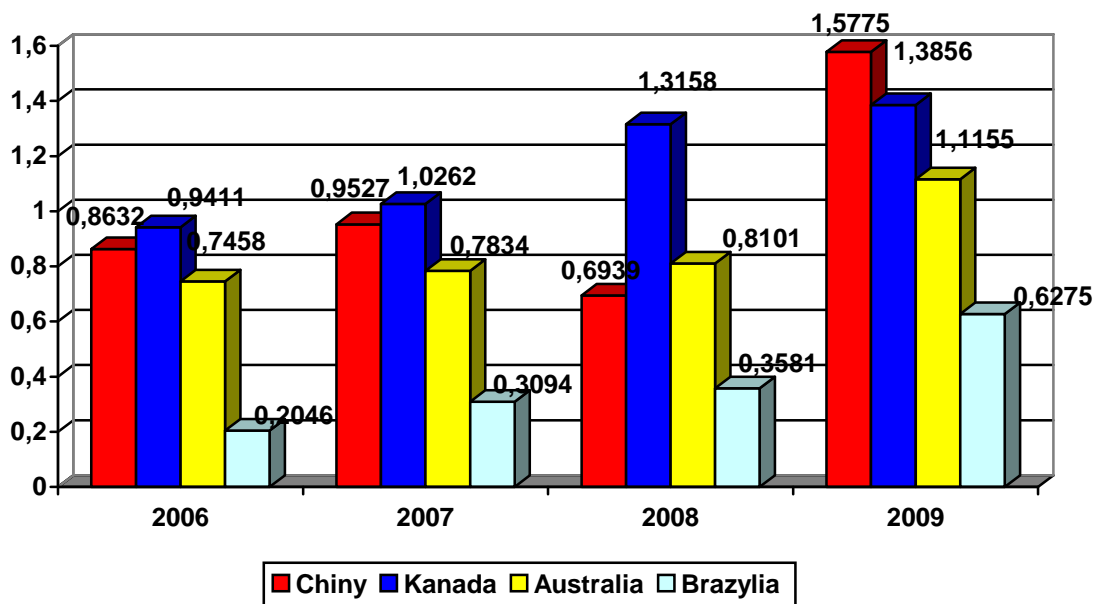
2. Zmiana wartości WUTZ (dla 8 wskaźników) w okresie 2006-2009 dla Norwegii, Irlandii, Francji i Włoch

3. Zmiana wartości WUTZ (dla 8 wskaźników) w okresie 2006-2009 dla Belgii, Holandii, Szwecji i Rosji

4. Zmiana wartości WUTZ (dla 8 wskaźników) w okresie 2006-2009 dla Chin, Kanady, Australii i Brazylii

Załącznik 11.

Zmodyfikowane wartości WUTZ ; zmiana indeksu z 1 na 0,5 dla wskaźnika „liczba turystów w Polsce w stosunku do liczby ludności”; dotyczy WUTZ 2006, 2007 i 2008.

WUTZ 2006

Łączna wartość dla Polski i świata

Łączna wartość dla Polski

lp.	Kraj	Łączna wart.	lp.	Kraj	Łączna wart.
1	Niemcy	5,5240	1	Niemcy	3,1861
2	W. Brytania	2,6594	2	Ukraina	0,7691
3	USA	1,7281	3	Litwa	0,7393
4	Francja	1,5633	4	Białoruś	0,6920
5	Norwegia	1,5543	5	Japonia	0,5654
6	Japonia	1,4713	6	USA	0,4654
7	Belgia	1,2777	7	W. Brytania	0,3796
8	Holandia	1,1365	8	Łotwa	0,3279
9	Austria	1,1067	9	Rosja	0,3232
10	Włochy	1,0645	10	Francja	0,2701
11	Szwecja	1,0642	11	Włochy	0,2691
12	Rosja	1,0387	12	Holandia	0,2687
13	Szwajcaria	0,9661	13	Estonia	0,2453
14	Irlandia	0,9640	14	Szwecja	0,2302
15	Hiszpania	0,9477	15	Austria	0,2054
16	Kanada	0,9411	16	Dania	0,1993
17	Ukraina	0,9295	17	Izrael	0,1890
18	Dania	0,9284	18	Norwegia	0,1802
19	Korea	0,8795	19	Czechy	0,1677
20	Chiny	0,8632	20	Hiszpania	0,1590
21	Litwa	0,8499	21	Chiny	0,1577
22	Australia	0,7458	22	Belgia	0,1555
23	Białoruś	0,7281	23	Węgry	0,1525
24	Finlandia	0,4955	24	Kanada	0,1489
25	Łotwa	0,4584	25	Korea	0,1453
26	Izrael	0,4171	26	Finlandia	0,1293
27	Estonia	0,3882	27	Australia	0,1183
28	Węgry	0,3697	28	Szwajcaria	0,1165
29	Czechy	0,3488	29	Brazylia	0,1053
30	Słowenia	0,3161	30	Słowacja	0,0967
31	Portugalia	0,2767	31	Irlandia	0,0897
32	Grecja	0,2381	32	Grecja	0,0795
33	Brazylia	0,2046	33	Portugalia	0,0683
34	Słowacja	0,1862	34	Słowenia	0,0574
35	Turcja	0,1469	35	Chorwacja	0,0468
36	Chorwacja	0,1379	36	Turcja	0,0466
37	Bułgaria	0,1374	37	Bułgaria	0,0312
38	Rumunia	0,0666	38	Mołdawia	0,0312
39	Kazachstan*	0,0620	39	Rumunia	0,0261
40	Mołdawia	0,0458	40	Kazachstan*	0,0178

WUTZ 2007

Łączna wartość dla Polski i świata   Łączna wartość dla Polski

lp.	kraj	wartość	lp.	kraj	wartość
1	Niemcy	5,4439	1	Niemcy	3,1726
2	W. Brytania	2,7303	2	Ukraina	0,8504
3	USA	2,0292	3	Litwa	0,7638
4	Norwegia	1,6783	4	Białoruś	0,7046
5	Francja	1,4225	5	Japonia	0,5631
6	Belgia	1,3104	6	W. Brytania	0,5041
7	Holandia	1,1196	7	USA	0,5030
8	Włochy	1,0874	8	Rosja	0,3795
9	Szwecja	1,0654	9	Łotwa	0,3592
10	Rosja	1,0572	10	Włochy	0,3006
11	Kanada	1,0262	11	Holandia	0,2953
12	Japonia	1,0089	12	Francja	0,2867
13	Irlandia	0,9909	13	Estonia	0,2858
14	Ukraina	0,9908	14	Szwecja	0,2465
15	Korea	0,9682	15	Izrael	0,2316
16	Hiszpania	0,9622	16	Dania	0,2138
17	Chiny	0,9527	17	Austria	0,2099
18	Szwajcaria	0,9093	18	Chiny	0,2080
19	Litwa	0,8940	19	Norwegia	0,2052
20	Dania	0,8777	20	Czechy	0,1914
21	Australia	0,7834	21	Hiszpania	0,1877
22	Austria	0,7692	22	Australia	0,1754
23	Białoruś	0,7379	23	Belgia	0,1630
24	Łotwa	0,4936	24	Kanada	0,1585
25	Finlandia	0,4878	25	Węgry	0,1535
26	Estonia	0,4751	26	Finlandia	0,1453
27	Izrael	0,4261	27	Irlandia	0,1328
28	Czechy	0,3701	28	Brazylia	0,1257
29	Węgry	0,3220	29	Korea	0,1155
30	Brazylia	0,3094	30	Szwajcaria	0,1063
31	Słowenia	0,2913	31	Słowacja	0,0971
32	Portugalia	0,2828	32	Grecja	0,0831
33	Grecja	0,2170	33	Portugalia	0,0823
34	Słowacja	0,2106	34	Turcja	0,0606
35	Bułgaria**	0,1419	35	Chorwacja	0,0602
36	Turcja	0,1399	36	Słowenia	0,0533
37	Chorwacja	0,1227	37	Mołdawia	0,0439
38	Rumunia**	0,0833	38	Rumunia**	0,0415
39	Mołdawia	0,0601	39	Bułgaria**	0,0370
40	Kazachstan*	0,0443	40	Kazachstan*	0,0214

WUTZ 2008

Łączna wartość dla Polski i świata

lp.	Kraj	suma stand.
1	Niemcy	5,6390
2	W. Brytania	2,9885
3	USA	2,3365
4	Norwegia	1,7203
5	Francja	1,5367
6	Kanada	1,3158
7	Szwecja	1,3022
8	Belgia	1,2807
9	Holandia	1,2731
10	Hiszpania	1,1475
11	Szwajcaria	1,1184
12	Irlandia	1,1005
13	Włochy	1,0504
14	Rosja	1,0444
15	Austria	0,9980
16	Dania	0,9764
17	Japonia	0,9536
18	Ukraina	0,9447
19	Litwa	0,9291
20	Australia	0,8101
21	Białoruś	0,7954
22	Korea	0,7360
23	Łotwa	0,7172
24	Chiny	0,6939
25	Estonia	0,6448
26	Finlandia	0,5209
27	Izrael	0,5130
28	Portugalia	0,4693
29	Czechy	0,4560
30	Węgry	0,4190
31	Brazylia	0,3581
32	Grecja	0,3321
33	Słowenia	0,3193
34	Słowacja	0,2514
35	Bułgaria	0,2306
36	Turcja	0,1699
37	Chorwacja	0,1692
38	Kazachstan	0,1289
39	Mołdawia	0,1259
40	Rumunia	0,1234

wartości dla Polski

lp.	Kraj	wart. stand.
1	Niemcy	3,2562
2	Ukraina	0,8281
3	Białoruś	0,7729
4	Litwa	0,7693
5	W. Brytania	0,6358
6	USA	0,5779
7	Japonia	0,5589
8	Łotwa	0,5354
9	Estonia	0,4462
10	Włochy	0,4206
11	Francja	0,3870
12	Holandia	0,3827
13	Norwegia	0,3719
14	Rosja	0,3658
15	Dania	0,3264
16	Austria	0,3230
17	Hiszpania	0,3197
18	Szwecja	0,3084
19	Irlandia	0,2850
20	Kanada	0,2784
21	Szwajcaria	0,2728
22	Izrael	0,2701
23	Belgia	0,2520
24	Węgry	0,2352
25	Portugalia	0,2300
26	Czechy	0,2150
27	Finlandia	0,1826
28	Grecja	0,1779
29	Korea	0,1233
30	Chiny	0,1148
31	Mołdawia	0,1103
32	Australia	0,1039
33	Słowacja	0,0974
34	Kazachstan	0,0904
35	Turcja	0,0806
36	Bułgaria	0,0800
37	Słowenia	0,0768
38	Chorwacja	0,0677
39	Rumunia	0,0654
40	Brazylia	0,0638